

EU2015.LV

No Baltijas ceļa līdz Gaismas pilij – Latvijas prezidentūra ES Padomē

Latvija Eiropā: no Baltijas ceļa līdz prezidentūrai

1989. gada 23. augustā aptuveni divi miljoni cilvēku Latvijā, Igaunijā un Lietuvā sadedzina rokas, izveidojot 600 kilometrus garu dzīvu ķēdi jeb Baltijas ceļu un tā savienojot Tallinu, Rīgu un Viļņu. Šī diena nebija izraudzīta nejauši – tieši 50 gadus agrāk Vācijas un Padomju Savienības vadoņi bija vienojušies sadalīt Austrumeiropu, Latviju un citas valstis uz pusgadsimtu nošķeļot no pārējās Eiropas.

Līdz ar neatkarības atgūšanu **1991. gadā** sākās Latvijas “atgriešanās Eiropā”. Tā ilga vairāk nekā 10 gadus un nav beigusies arī ar pievienošanos Eiropas Savienībai (ES). Kas bijuši līdz šim svarīgākie notikumi šajā ceļā?

1991. gada 27. augusts: ES atzīst Latvijas, Lietuvas un Igaunijas neatkarību.

1993. gada jūnijs: ES valstu vadītāji Kopenhāgenā vienojas par prasībām, kas jāizpilda valstīm, kuras vēlas pievienoties ES. Tā dēvētie “Kopenhāgenas kritēriji” nosaka, ka par ES dalībvalstīm drīkst kļūt tikai demokrātiskas valstis, kuras ievēro cilvēktiesības un kurās iespējams brīvi nodarboties ar uzņēmējdarbību.

1995. gada 27. oktobris: Latvija iesniedz tolaik ES prezidējošajai valstij – Spānijai – pieteikumu, izsakot vēlmi pievienoties ES.

1999. gada decembris: ES valstu vadītāji Helsinkos nolemj uzsākt iestāšanās sarunas ar Latviju. Tās ir kā sagatavošanās dalībai ES, piemēram, pārliecinoties, ka Latvijas likumi nebūs pretrunā ar ES noteikumiem.

2002. gada decembris: Latvija pabeidz iestāšanās sarunas – tas nozīmē, ka starp Latviju un ES dalībvalstīm panākta vienošanās par nosacījumiem, ar kuriem Latvija var pievienoties ES.

2003. gada 16. aprīlis: Latvija Atēnās paraksta līgumu par pievienošanos ES.

2003. gada 20. septembris: notiek tautas nobalsošana par Latvijas dalību ES. Tajā vēlētājiem jāatbild uz jautājumu “Vai jūs esat par Latvijas dalību Eiropas Savienībā”? 66,97% nobalsojušo atzīmē atbildi “Jā”.

2004. gada 1. maijs: Latvija un vēl deviņas valstis pievienojas ES.

2007. gada 21. decembris: Latvija pievienojas Šengenas zonai jeb tām Eiropas valstīm, kuras vienošanās par robežkontroles atcelšanu – tas nozīmē, ka tagad uz Berlīni vai pat līdz Atlantijas okeāna krastam Portugālē iespējams aizbraukt, neapstājoties ne uz vienas robežas.

2014. gada 1. janvāris: Latvija kļūst par 18. eirozonas valsti. Sākotnēji valdība bija plānojusi eiro ieviest jau 2008. gadā, taču straujā cenu pieauguma dēļ tas neizdevās – eiro ieviešana paredz stingru noteikumu izpildi.

2015. gada 1. janvāris: Latvija pirmo reizi kļūst par ES Padomes prezidējošo valsti – sešus mēnešus tieši Latvija veido ES dienaskārtību.

© Foto: Uldis Briedis

1989. gada 23. augusts – Baltijas ceļš

Kas ir Eiropas Savienība?

Eiropas Savienībā dzīvo vairāk nekā 500 miljoni cilvēku, un katram no viņiem ir sava ES. Studentam tā varbūt būs *Erasmus+* programma, kas dod iespēju semestri vai divus pavadīt studijās citā valstī, bet uzņēmējam – vienotais tirgus, kas ļauj Latvijā ražotas preces ērti un ātri pārdot Vācijā vai Zviedrijā.

ES ir vēl nebijusi ekonomiska un politiska partnerība starp 28 Eiropas valstīm, kas kopā aizņem lielāko kontinenta daļu, un pie tās durvīm klauvē jau nākamās. Šķiet, visplašāk ES varētu raksturot kā demokrātisko Eiropas valstu centienus vienoti risināt kopīgās problēmas un tā dzīvot labāk. Mainoties problēmām un izaicinājumiem, mainās arī ES.

Ko Latvija guvusi no dalības ES?

© Foto: EU2015.LV

Brīvība un iespējas – šie ir Latvijas cilvēku visbiežāk minētie ieguvumi no dalības Eiropas Savienībā. Visā ES regulāri veiktās *Eurobarometer* sabiedriskās domas aptaujas liecina, ka Latvijā cilvēki iespēju brīvi izvēlēties savu mācību, darba un dzīves vietu uzskata par lielāku ieguvumu nekā “vidējais eiropietis”.

Interesanti, ka starp ieguvumiem nav minēta citkārt tik bieži piesauktā “Eiropas nauda”. Latvija ir viena no tām valstīm, kas no dalībvalstu “kopīgā katliņa” jeb **ES budžeta** saņem daudz vairāk nekā tajā iemaksā. Tie ir vairāki simti miljonu eiro gadā, un kopš 2004. gada kopējā bilance sasniegusi vairāk nekā +5,2 miljardus eiro. Tā ir nauda, kas ieguldīta izglītībā, ceļu būvniecībā, ēku siltināšanā; no ES budžeta apmaksātas partikas pakas trūcīgākajiem Latvijas iedzīvotājiem un bezmaksas piens un dārzeni skolēniem. Vienaļga, kur Latvijā dzīvojat, arī jūsu novadā būs atrodama plāksnīte vai plakāts “Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība”.

Līdzās ES fondu naudai Eiropas līdzekļi Latvijā nonāk arī ar ES programmām, piemēram, kā atbalsts kino (arī filma “Rīgas Sargi” tapusi ar ES atbalstu) vai grāmatu izdošanai (katru gadu latviešu valodā tiek tulkoti Eiropas rakstnieku darbi, kas bez ES naudas visdrīzāk būtu lasāmi vien citās valodās).

Viens no sāpīgākajiem jautājumiem Latvijā ir emigrācija, un nav noslēpums, ka pēdējos gados valsti atstājuši tūkstošiem cilvēku. Arī tā ir daļa no ES sniegtās brīvības izvēlēties, kur un kā veidot savu dzīvi, piemēram, aizbraukt, lai pēc laika atgrieztos. Tiem, kas Latviju pameta pagājušajā gadsimtā īsi pirms dzelzs priekšvara nolaišanās, tādas izvēles nebija.

Iedzīvotāju skaits Latvijā arī ir teju vienīgais rādītājs, kas kopš valsts pievienošanās ES attīstījies negatīvi. Algas, iedzīvotāju pirktspēja vai iestudēto teātra izrāžu skaits – vairumā jomu dzīve Latvijā pēdējos 10 gados gājusi uz augšu.

2004. gadā **iekšzemes kopprodukts** uz vienu iedzīvotāju (tā visbiežāk mēra valstu turību) Latvijā bija 46% jeb mazāk nekā puse no ES vidējā, bet 2013. gadā tas bija pieaudzis jau līdz 67% – tikpat augsts šis rādītājs bija, piemēram, Ungārijā. Iestājoties ES, Latvijas iedzīvotāju vidējā alga neto (uz rokas) bija 215 eiro, 2014. gadā tā bija pieaugusi vairāk nekā divas reizes un sasniegusi 560 eiro.

Ir tēriņi, kas, pateicoties Latvijas dalībai ES, ievērojami samazinājušies. Piemēram, dodoties uz kādu citu no dalībvalstīm, mazāk jāraizējas par tālruņa rēķinu, jo ES noteikumi pēdējos gados ievērojami samazinājuši mobilo sakaru viesabonēšanas izmaksas. Tepat Latvijā savukārt nav jāuztraucas par bankā glabāto naudu, jo Eiropas noteikumi paredz noguldījumu aizsardzību līdz 100 000 eiro. Par to pārliecinājās cilvēki, kas naudu glabāja 2011. gadā bankrotējušajā "Krājbankā". 90. gados, kad bankrotēja "Banka Baltija", tāda "drošības spilvena" nebija.

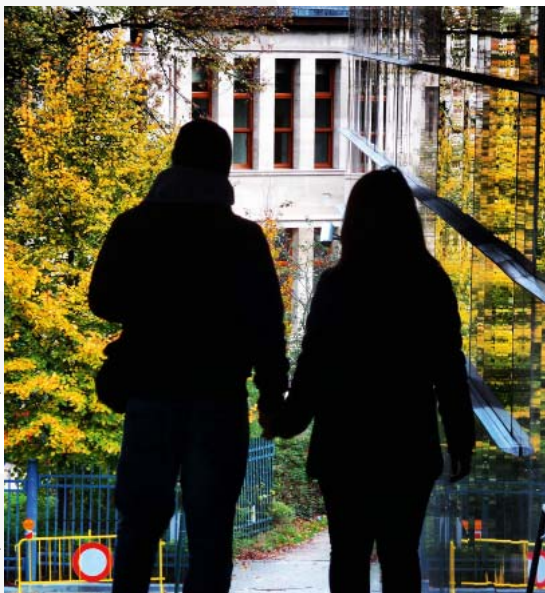
Iestājoties ES, Latvija ir pievienojusies **pasaules lielākajam tirgum**, kas Latvijas uzņēmējiem dod iespēju savas preces un pakalpojumus pārdot visā Eiropā. Vairāk

© Foto: Igorš Martiņovs

nekā 70% Latvijas eksportētāju savus pircējus atrod ES.

Pateicoties dalībai ES, Latvijas cilvēki tagad sēž pie galda, ap kuru tiek pieņemti ekonomiski spēcīgāko valstu bloka lēmumi. Prezidentūras laikā Latvijas pārstāvji sēž šī galda galvgalī – tāpat kā vairums ieguvumu no ES, arī tā ir iespēja, kuras izmantošana ir pašu rokās.

© European Union 2013 - European Parliament

Kas ir prezidentūra?

© Foto: EU2015.LV

Kaut gan bieži dzirdam, ka Eiropas Savienībā lēmumus pieņem "Brisele", tas nav īsti precīzi – patiesībā visus būtiskākos lēmumus pieņem ES pilsoņu ievēlētie Eiropas Parlamenta deputāti un visu valstu ministri (tiesa, tas bieži notiek Briselē). Ministru sanāksmes sauc par Eiropas Savienības Padomi. Tā kā katrā valstī ir daudz dažādu ministriju un ministru, tad arī ES Padome tiekas dažādos sastāvos, piemēram, lemjot par izglītības jautājumiem, pie viena galda sēžas visu 28 valstu izglītības ministri.

ES Padomes prezidējošā valsts **sagatavo un vada** ministru un citu amatpersonu sanāksmes, kurās tiek pieņemti ES likumi. Tā kā katrai valstij ir savas intereses, Padomes prezidentūrai arī jā rūpējas par to saskaņošanu, lai galu galā visas 28 valstis pieņemtu vienu lēmumu. Prezidentūras uzdevums ir būt godīgam un neitrālam starpniekam.

Tā kā prezidentūras pārziņā ir arī **sadarbība ar citām ES iestādēm** – piemēram, jauno likumprojektu "ražotāju" Eiropas Komisiju vai otru ES likumu pieņēmēju Eiropas Parlamentu – dažādu sanāksmju skaits pusgada laikā var sasniegt 2000. Pat ierēķinot brīvdienas, tās ir vairāk nekā 10 sanāksmes dienā!

Tas ir smags darbs, taču prezidentūra ES Padomē vienlaikus ir iespēja katrai ES dalībvalstij neatkarīgi no tās lieluma vai iestāšanās laika ES **veidot savienības dienaskārtību**. ES likumprojektus gan sagatavo Eiropas Komisija, taču katrai prezidentūrai ir sava darba programma – tā ir iespēja vairāk uzmanības veltīt tieši attiecīgajai valstij būtiskajiem jautājumiem.

Tāpat prezidentūra ir iespēja uzkrāt citādi neiegūstamu pieredzi – bieži tiek runāts par valstu atšķirīgajām interesēm, taču kādas tieši tās ir? Pusgadu gatavojot un vadot visu valstu ministru tikšanās, prezidējošā valsts iegūst daudz dziļāku izpratni par to, kas ir svarīgi pārējām valstīm. Un tas, protams, ļauj veiksmīgāk īstenot arī savas intereses.

Prezidentūra ir iespēja izcelt Latviju Eiropas kartē – rādot šeit tapušās preces, stāstot un ļaujot citiem piedzīvot Latvijas tradīcijas un kultūru. Ja parasti par ES politisko centru uzskata Briseli, tad prezidentūras laikā tāda ir arī Rīga, un Latvijas galvaspilsētu apmeklē daudz vairāk cilvēku nekā parasti. Tas ir pavisam taustāms ieguvums viesnīcām un dažādu pakalpojumu sniedzējiem (un līdz ar to nozīmē arī vairāk ienākumu Latvijas budžetā), bet ārzemju žurnālistu ziņas par Latviju var pamudināt Latviju apmeklēt arī cilvēkus, kuri iepriekš nebija apsvēruši domu viesoties mūsu valstī.

Prezidentūra ir ieguvums arī Latvijas nevalstiskajām organizācijām, kam šajā laikā ir daudz vieglāk dibināt kontaktus ar partneriem ārzemēs un panākt lielāku interesi un izpratni par tām svarīgajiem jautājumiem.

Kas ir trio prezidentūra?

Pagājušā gadsimta 50. gados, kad pirmās sešas valstis uzsāka ciešāku sadarbību un tā lika pamatus šodienas ES, kopīgi izlemjamo jautājumu nebija daudz. Tāpēc katra valsts uz pusgadu uzņēmas prezidentūru, īstenojot savu programmu un pēc tam stafeti nododot tālāk nākamajai, kas ķērās jau pie savas programmas.

Pieaugot kopīgi pieņemamo lēmumu un arī dalībvalstu skaitam, kļūva skaidrs, ka atsevišķo prezidentūru darbu nepieciešams saskaņot ciešāk. Tāpēc 2009. gadā visas ES valstis vienojās par trio prezidentūru izveidošanu. Kopš tā laika līdzās katras valsts sešu mēnešu programmai ir arī trio darba programma – trīs valstīm kopīgs darba plāns, kas tiek īstenots 18 mēnešu laikā. Tas nodrošina pēctecību un atvieglo darbu katrai no trio valstīm.

Latvijas trio prezidentūru 2014. gada jūlijā ievadīja Itālija, tai 2015. gada pirmajā pusgadā seko Latvija, bet 2015. gada otrajā pusgadā noslēdz Luksemburga.

Kopīgā darba programma ir 100 lappušu dokuments, kurā aprakstīti visu trīs val-

stu plāni, veidojot ES politiku atsevišķās nozarēs – no ārlietām un ekonomikas līdz tūrismam un sportam. Tajā minēti būtiskākie jautājumi, par kuriem savās sanāksmēs spriedīs dažādo nozaru ministri.

Kas ir svarīgākās tēmas, kam Itālijas, Latvijas un Luksemburgas trio velta savu uzmanību? Ekonomikas krīze, kas skāra arī Latviju, savas pēdas atstājusi visā Eiropā, tāpēc lielākais darbs veltīts krīzes seku pārvarēšanai: bezdarba – īpaši jauniešu vidū – mazināšanai, ražošanas un eksporta izaugsmei, vienota digitālā tirgus attīstībai. Dažādi internetā sniegti pakalpojumi var radīt daudz jaunu darbavietu visā Eiropā, taču katra valsts šo nozari regulē atšķirīgi, un tas kavē attīstību.

Šī trio – un īpaši Latvijas – prezidentūra ir īpaša arī ar pārmaiņām Eiropas Savienības iestādēs – 2014. gada maijā ievēlēts jauns Eiropas Parlamenta sastāvs, darbu sākusī arī jaunā Eiropas Komisija. Tas notiek tikai reizi piecos gados, un Latvijas prezidentūrai savā darbā būs jāņem vērā arī šo iestāžu jaunās vēlmes.

Latvijas prezidentūra

EU2015.LV

Latvijas vēsturē pirmā prezidentūra oficiāli sākas 2015. gada 1. janvārī. Prezidējošajai valstij nav "iesildīšanās" laika, un rotācijas kārtībā valstis viena pēc otras uz pusgadu pārņem šo godpilno pienākumu. Tādēļ, gluži kā pirms Olimpiskajām spēlēm, sagatavošanās darbi uzsākti jau pirms vairākiem gadiem.

Gatavošanos prezidentūrai koordinē Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sekretariāts – tā ir Ārlietu ministrijai pakļauta iestāde, kas izveidota 2012. gada 1. februārī jeb gandrīz trīs gadus pirms prezidentūras sākuma. Pirms prezidentūras sekretariāta darbinieku galvenais darbs

© Foto: EU2015.LV

saistīts ar prezidentūras programmas izveidi, pasākumu programmas un laika grafika plānošanu, dažādo Latvijā notiekošo pasākumu nodrošināšanu, kultūras programmas Latvijā un ārvalstīs un citu prezidentūras norišu gatavošanu.

Prezidentūras laikā tās norisē ir iesaistītas teju visas valsts pārvaldes iestādes, bet īpaša loma ir Latvijas Pastāvīgajai pārstāvniecībai jeb vēstniecībai ES. Tā atrodas Briselē un ir kā neliels Latvijas modelis. Pārstāvniecībā strādā cilvēki no visām Latvijas ministrijām, un viņu uzdevums ir nodrošināt prezidentūras norisi Briselē, kur notiks oficiālās ministru tikšanās.

Ēka Z.A. Meierovica bulv. 14, kur atrodas Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāts

© Foto: Andrejs Jaudzems

Tāpat kā pati prezidentūra, arī sekretariāts darbosies noteiktu laiku – līdz 2015. gada beigām. Gatavošanās visā valsts pārvaldē gan ir daudz plašāka par sekretariāta darbu, piemēram, ministriju darbiniekiem padziļināti iepazīstoties ar ES darbu no prezidentūras skatu punkta un uzlabojot svešvalodu prasmes. Tieši viņi – kopskaitā vairāk nekā 1140 darbinieki – ir tie, kam jāvada sanāksmes ar kolēģiem no 27 citām ES valstīm.

Arī darbs pie Latvijas prezidentūras jeb sešu mēnešu darba programmas uzsāks jau 2012. gadā, un tajā iesaistījās ne tikai Latvijas un ES iestādes, kā arī abas pārējās trio valstis – Itālija un Luksemburga –, bet arī daudzi cilvēki visā Latvijā – kopā 21 diskusijā par Latvijas interesēm un prezidentūras prioritātēm piedalījās vairāk nekā 1500 cilvēku.

© Foto: EU2015.LV

Latvijas prezidentūras galvenie darba virzieni ir līdzīgi trio darba plāna stūrakmeņiem:

- ES konkurētspēja un izaugsme;
- Eiropas digitālā potenciāla iespēju izmantošana ES;
- ES lomas stiprināšana globālā mērogā.

Prezidentūru kalendārs

2014. gada jūlijs – decembris	Itālija
2015. gada janvāris – jūnijs	Latvija
2015. gada jūlijs – decembris	Luksemburga
2016. gada janvāris – jūnijs	Nīderlande
2016. gada jūlijs – decembris	Slovākija
2017. gada janvāris – jūnijs	Malta
2017. gada jūlijs – decembris	Apvienotā Karaliste
2018. gada janvāris – jūnijs	Igaunija
2018. gada jūlijs-decembris	Bulgārija

Kas notiek Latvijā?

© Foto: EU2015.LV

ES Padomes sēdes jeb nozaru ministru tikšanās, kas prezidentūras laikā jāvada Latvijas amatpersonām, notiek Beļģijas galvaspilsētā Briselē un Luksemburgā, taču arī **Latvijā šajā laikā paredzēti ap 200 dažādu pasākumu!** Tās ir neformālas ministru tikšanās (mērķis ir brīvi apspriest sanāksmē izskatāmo tēmu, kā arī citas nozares aktualitātes), ekspertu darba grupu sanāksmes, konferences, semināri un citi pasākumi. Saistībā ar prezidentūru Latviju apmeklēs apmēram 25 000 viesu, un seši prezidentūras mēneši sniedz iespēju cilvēkiem visā Eiropā un pasaulē parādīt, ka “Latvija var”.

Tieši prezidentūras laikā Rīgā maijā notiek pasākums, uz kuru ieradīsies visu ES valstu

© Foto: EU2015.LV

un Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Gruzijas, Moldovas un Ukrainas līderi – Austrumu partnerības samits. Austrumu partnerība ir ES un tās austrumu kaimiņu sadarbības forma. Šis reģions ir īpaši nozīmīgs arī Latvijai. Rīkojot šo pasākumu, Latvija ne tikai uzņemsies līdera lomu ES sadarbībā ar šim valstīm, bet arī pati ar tām veidos ciešākus kontaktus.

Prezidentūras laikā gan Latvijā, gan ārē mēs īstenota **plaša kultūras programma**. Tai ir vairākas galvenās tēmas: vienotas Eiropas ideja, Otrā pasaules kara beigu 70. gadadiena, laikmetīgais profesionālajā mākslā, Dziesmu un deju svētku tradīcijas, īpašu uzmanību pievēršot diasporas jeb svešumā dzīvojošo latviešu iesaistei programmas īstenošanā. Vairākus kultūras projektus – piemēram, stāstus par dzintaru – prezidentūra nevis rada no jauna, bet pārņem no Eiropas Kultūras galvaspilsētas Rīgas programmas. Tas ne tikai ļauj turpināt izcilus projektus, bet arī ietaupīt līdzekļus.

© Foto: EU2015.LV

Rainim un Aspazijai veltīts videoprojekts
#domasspēks

Īpaša loma kultūras programmā ir izcilajiem dzejniekiem Rainim un Aspazijai, kuru dzīves gājums ir nesaraujami saistīts ar Eiropas vēsturi. 2015. gads ir viņu 150. jubilejas gads, un prezidentūras laikā sevišķa uzmanība veltīta arī abu dzejnieku mūža veikuma izcelšanai arī citās ES valstīs.

Gaismas pils: prezidentūras mājas

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) jaunās ēkas projekta autors Gunārs Birkerts sacījis, ka tās arhitektūra stāsta “par droširdīgiem jātniekiem, kuri jāg ledus kalnā, lai izglābtu princesi. Tas paveicams ar spēcīgu gribasspēku un neatlaidību”. LNB mājaslapā lasāmos G. Birkerta vārdus noteikti var attiecināt gan uz jaunās ēkas tapšanas gaitu, gan arī uz Latvijas atgriešanos Eiropā – abas aizsākās jau pagājušā gadsimta 80. gadu beigās un prasījušas gadiem ilgu gribasspēku un neatlaidību.

Gribasspēku un neatlaidību prasa arī veiksmīga prezidentūras norise, tāpēc arī tās plānošana uzsāka vairākus gadus pirms prezidentūras. Jau 2011. gada sākumā valdība atbalstīja priekšlikumu, ka par galveno prezidentūras sanāksmju norises vietu kļūs tobrīd tikai topošā LNB jaunā ēka – Gaismas pils Daugavas kreisajā krastā.

Gaismas pilij tā ir lieliska iespēja kļūt par prezidentūras simbolu un popularizēt Latviju un bibliotēku arī aiz valsts robežām. Prezidentūras laikā ēkā izvietots arī žurnā-

© Foto: EU2015.LV

listiem no visas pasaules pieejams mediju centrs. Izņemot pašus lielākos pasākumus, prezidentūras laikā bibliotēka ir atvērta tās apmeklētājiem – lasītājiem slēgtas vien atsevišķas telpas.

Prezidentūru pamana arī tie, kuru ikdienas gaitas ved gar bibliotēku. Oktobra vidū pie bibliotēkas ēkas noslēdzās prezidentūras tulpju dobis stādīšana. Vairāk nekā 17 000 baltu un sarkanu tulpju veido Latvijas prezidentūras logotipa formu. Tas ir Nīderlandes vēstniecības dāvinājums Latvijas prezidentūrai ES Padomē, un viena no izmantotajām tulpju šķirnēm ir īpaši izveidota Latvijas karoga sarkanajā krāsā.

© Foto: EU2015.LV

Kā iesaistīties?

Latvija prezidentūru ES Padomē uzņemas pirmo reizi, bet nākamā pienāks tikai pēc vismaz 14 gadiem, tāpēc viens no mērķiem ir pēc iespējas plašāka visdažādāko cilvēku iesaiste tās norisēs. Prezidentūrai jāklūst par notikumu ne tikai politiķu un ierēdņu, bet ikviena cilvēka dzīvē!

Iesaistīties var:

- sekojot prezidentūras aktualitātēm Latvijas prezidentūras ES Padomē mājaslapā EU2015.LV
- daloties ar savām idejām, sūtīt e-pastu uz sekretariats@es2015.lv vai sazinoties Twitter tīklā @ES2015LV;
- piesakoties izsludinātajiem iepirkuma konkursiem un piedāvājot savas preces un pakalpojumus prezidentūras pasākumu nodrošināšanai;
- iesaistoties atbalstītāju programmā, palīdzot prezidentūrai ar visdažādākajiem ziedojumiem – sīkākas ziņas par vajadzīgo pieejamas sekretariātā;
- skolām piesakoties jauniešu organizācijas *Klubs "Māja"* – jaunatne vienotai Eiropai vadītām diskusijām par prezidentūru, dodoties ekskursijā uz ES māju Rīgā vai iesaistoties akcijā *Atpakaļ uz skolu*;
- studentiem pētnieciskajos darbos pievērsties prezidentūras jautājumiem;
- nevalstiskajām organizācijām informējot par sev aktuālajiem jautājumiem prezidentūras programmā;
- stāstot par Latviju un Latvijas prezidentūru saviem draugiem un paziņām gan klātienē, gan sociālajos tīklos;
- piedaloties dažādos pasākumos, piemēram, *Lattelecom* Rīgas maratonā, noskrienot prezidentūras kilometru, vai atbalstot dziedātājus un dejotājus VIII Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Dziesmu svētkos, kas priecēs ikvienu skatītāju un klausītāju prezidentūras noslēgumā.

© European Union 2014 - European Parliament

© Foto: EU2015.LV

© Foto: EU2015.LV

leskaties Latvijas prezidentūras ES Padomē mājaslapā EU2015.LV, lai saņemtu jaunumus par prezidentūru – tā visātrāk uzzināsi par iespējām iesaistīties ar prezidentūru saistītos pasākumos!

Vai vari salikt pareizā secībā visu ES valstu nosaukumus un kodus, kādi lasāmi uz to auto numuru zīmēm? Pareizās atbildes atradīsi 26. lapaspusē!

1		Apvienotā Karaliste	HR
2		Austrija	LV
3		Beļģija	IRL
4		Bulgārija	RO
5		Čehija	H
6		Dānija	EST
7		Francija	SLO
8		Grieķija	BG
9		Horvātija	CY
10		Igaunija	A
11		Itālija	SK
12		Īrija	GR
13		Kipra	M
14		Latvija	LT
15		Lietuva	GB
16		Luksemburga	S
17		Malta	FIN
18		Nīderlande	CZ
19		Polija	B
20		Portugāle	E
21		Rumānija	P
22		Slovākija	NL
23		Slovēnija	F
24		Somija	DK
25		Spānija	D
26		Ungārija	L
27		Vācija	PL
28		Zviedrija	I

Teksta vizuālais noformējums tabulas 26. rindā labots 2015. gada 23. februārī.

ES vēsture

© European Union 2014 - European Parliament

Eiropas Savienība nav veidota, sekojot iepriekš uzrakstītam scenārijam – tā radusies, augusi un mainījies, cilvēkiem visā Eiropā meklējot atbildes uz attiecīgajām brīdi būtiskiem jautājumiem.

Vissvarīgākais no tiem bija jautājums, uz kuru Eiropai bija jāatbild 1945. gadā pēc diviem asiņainiem kariem, kas izdzēsa desmitiem miljonu cilvēku dzīvības: kā nākotnē novērst līdzīgas cilvēku izraisītas katastrofas?

© European Union 1940-1949

Drupas pēc uzlidojuma Otrā pasaules kara laikā

1950. gada 9. maijā toreizējais Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans ierosināja apvienot Francijas, Vācijas un citu Eiropas valstu akmeņogļu ieguvu un tērauda ražošanu. Kāpēc tieši šīs nozares? Tāpēc, ka tām tolaik bija visbūtiskākā loma ieroču ražošanā. Parakstot līgumu par šo nozaru kopīgu vadību, sešas Eiropas valstis – Vācija, Francija, Itālija, Nīderlande, Beļģija un Luksemburga – gadu vēlāk padarīja savstarpēju karu praktiski neiespējamu. “Šūmana deklarācija” ir iemesls, kādēļ 9. maijā visā ES tiek atzīmēta Eiropas diena.

© European Union PE-EP

Robērs Šūmans

Veiksmīgā sadarbība iedrošināja valstis sadarboties aizvien jaunās nozarēs un vienlaikus pamudināja jaunas valstis pievienoties to valstu lokam, ko šodien pazīstam kā ES (savu tagadējo nosaukumu valstu savienība ieguva tikai 1993. gadā).

Sadarbības pamatprincipi visus šos gadus palikuši nemainīgi – it viss, ko ES dara, balstīts līgumos, ko brīvprātīgi parakstījušas visas valstis. Tas nozīmē, ka ES nevar pieņemt “Eiropas likumu”, kas paredzētu visās valstīs vienādas pensijas vai studiju maksas – šīs ir jomas, ko katra valsts paturējusi savā pārziņā.

Salīdzinot ar ES pirmsākumiem, šodien krietni audzis gan valstu, gan sadarbības jomu skaits – diez vai Šūmans 1950. gadā varēja iedomāties, ka 65 gadus vēlāk ES prezidējošā valsts būs Latvija, kuras toreiz nemaz nebija kartē, un tajā, tāpat kā Vācijā vai Portugālē, varēs norēķināties ar naudu, ko sauc par eiro.

ES – kad pievienojusies katra no 28 valstīm?

- 1952 – Beļģija, Francija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Vācija
- 1973 – Apvienotā karaliste, Dānija, Īrija
- 1981 – Grieķija
- 1986 – Portugāle, Spānija
- 1995 – Austrija, Somija, Zviedrija
- 2004 – Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija
- 2007 – Bulgārija, Rumānija
- 2013 – Horvātija

Kandidātvalstis (valstis, kas nākotnē varētu pievienoties ES):

- Albānija,
- Bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija,
- Islande,
- Melnkalne,
- Serbija,
- Turcija.

© European Union 2014 - European Parliament

© European Union 2014 EP

© The European Union

Kā darbojas ES?

Eiropas likumu pieņemšana var šķist (un ne bez pamata) ļoti piņķerīga un sarežģīta, taču tās stūrakmeņus veido četras iestādes. Zinot, kā tās darbojas, “Brisele” vairs nešķīties tik tāla un nesaprotama!

Eiropadome

© The European Union

Donalds Tuskis

Kad TV rāda ES valstu līderus, kas, žurnālistu ielenkti, izkāpj no saviem auto Briselē un dodas ieņemt vietas pie liela, apaļa galda, visbiežāk runa ir par Eiropadomes sanāksmēm. Tās ir augstākā līmeņa tikšanās, kur ES valstu vadītāji apspriež ES

mērķus un svarīgākos uzdevumus (piemēram, vienojas par priekšlikumiem jauniešu bezdarba mazināšanai) vai risina pašus sarežģītākos un būtiskākos jautājumus, kurus nevar nokārtot zemākā līmenī.

Kā piemēru var minēt vienošanos par ES budžetu septiņiem gadiem (ES savus ieņēmumus un izdevumus plāno uzreiz septiņiem gadiem, nosakot šajā laikā vairāk atbalstāmās jomas): pat ja formāli lēmumu vēlāk apstiprina valstu ministri, tas notiek tikai pēc premjerministru un prezidentu teiktā “jā”. Eiropadome pati ES likumus – direktīvas un regulas – nepieņem.

Eiropadomē nav prezidējošo valstu, un to sēdes vada uz divarpus gadiem ievēlēts priekšsēdētājs. Kopš 2014. gada 1. decembra tas ir Polijas bijušais premjerministrs Donalds Tuskis, kurš amatā nomainīja beļģi Hermani van Rompeju.

Eiropadome lēmumus parasti pieņem pēc vienprātības principa, bet atsevišķos gadījumos arī balsojot, piemēram, ja ievēlams jauns Eiropadomes priekšsēdētājs. Ne Eiropadomes priekšsēdētājam, ne Eiropas Komisijas priekšsēdētājam un viņa vietniekam, ES Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, kuri arī piedalās Eiropadomes sēdē, nav balsstiesību. Latviju Eiropadomē pārstāv Ministru prezidents.

© The European Union

ES Padome

Par ES Padomi sauc visu dalībvalstu ministru tikšanās (tāpēc to bieži dēvē arī par Ministru padomi), kurās tiek pieņemti Eiropas likumi – direktīvas un regulas. Šo darbu veic arī Eiropas Parlaments, un visbiežāk likumu pieņemšanai nepieciešama abu likumdevēju piekrišana. Līdzīgi tas ir valstīs, kur ir divpalātu parlaments, piemēram, Vācijā, Francijā vai ASV.

Pavisam ir desmit ES Padomes sastāvi:

- Vispārējo lietu;
- Ārlietu;
- Ekonomikas un finanšu;
- Tieslietu un iekšlietu;
- Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības;
- Konkurētspējas;
- Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas;
- Lauksaimniecības un zivsaimniecības;
- Vides;
- Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome.

Ja ES Padomē plānots apspriest transporta jautājumus, tad uz sēdi Briselē vai Luksemburgā no Latvijas dodas satiksmes ministrs, ja nodarbinātības – tad labklājības ministrs utt. Vispārējo lietu padomē reizi mēnesī tiekas ārlietu ministri, un tajā spriež par jautājumiem, kas attiecas uz vairākām nozarēm (piemēram, ES budžetu) vai gatavojas nākamajai Eiropas Padomes sēdei.

Izņemot Ārlietu padomi, visas sēdes vada ES Padomes prezidējošais valsts ministrs. Ārlietu padomei ir pastāvīgs priekšsēdētājs – ES Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos. Kopš 2014. gada 1. novembra tā ir Federika Mogerīni no Itālijas.

© The European Union

Ministrs, kurš devies uz Padomes sēdi, pārstāv nevis savas, bet Latvijas intereses jeb tā saukto nacionālo pozīciju. Tās Latvijā apstiprina valdība un Saeima, uzklaudot arī citas ieinteresētās puses. Piemēram, pieņemot nacionālo pozīciju ar lauksaimniecību saistītā jautājumā, tiek ņemti vērā arī zemnieku organizāciju viedokļi.

ES Padomē lēmumus pieņem balsojot, un kopš 2014. gada 1. novembra lēmuma pieņemšanai vajadzīgs divējāds balsu vairākums – “par” jānobalso 55% (vismaz 15) valstu, un tām jāpārstāv vismaz 65% no ES iedzīvotāju skaita. Tas nozīmē, ka lielās valstis nevar vienoties savā starpā un pieņemt lēmumu, pret ko iebilstu mazāko valstu vairākums.

© The Council of the European Union

ES Padomes ēka Briselē

Kas Latviju pārstāv EP?

Iveta
Grigule

Sandra
Kalniete

Krišjānis
Kariņš

Andrejs
Mamikins

Artis
Pabriks

Inese
Vaidere

Roberts
Zīle

Tatjana
Ždanoka

© European Union 2014 –
Source: EP
© European Union EP

Eiropas Parlaments

Eiropas Parlaments (EP) ir vienīgā ES iestāde, kuras pārstāvjus – deputātus – mēs izvēlamies tiešās vēlēšanās. EP galvenais darbs ir jaunu Eiropas likumu – direktīvu un regulu – pieņemšana. To tas veic kopā ar ES Padomi jeb dalībvalstu ministriem.

EP veido 751 deputāts, ko ievēl reizi piecos gados. Tagadējie deputāti darbu sāka 2014. gada vasarā, tāpēc nākamās vēlēšanas paredzētas 2019. gadā. No katras valsts ievēlamo deputātu skaits atkarīgs no iedzīvotāju skaita šajā valstī – Latviju EP pārstāv astoņi deputāti, bet vislielākā delegācija ir Vācijai – 96. Vismazāk deputātu EP ir mūsu kaimiņiem igauņiem, Maltai, Kīprai un Luksemburgai – katrai valstij seši.

Piederība lielai vai mazai valstij gan nenozīmē lielu vai mazu ietekmi EP, jo deputātu darbs norit nevis pēc valstiskās, bet gan politiskās piederības – deputāti pēc ievēlēšanas pievienojas kādai no politiskajām grupām, kurās apvienojušies līdzīgu uzska-

tu politiķi no visas Eiropas. Tas nozīmē, ka, balsojot par kādu likumu, vienādi parasti balso nevis vienas valsts, bet vienas grupas deputāti (līdzīgi kā Saeimā, kur vienādi parasti balso vienas partijas, nevis no viena vēlēšanu apgabala ievēlētie deputāti). Šāda darba organizācija ir iespēja arī mazas valsts deputātam spēlēt nozīmīgu lomu likumu pieņemšanā, piemēram, kļūstot par ziņotāju jeb atbildīgo par kāda likuma virzīšanu ES likumdošanas koridoros.

Līdzīgi kā Saeimā, arī EP deputāti strādā kādā no komitejām, kas atbild par noteiktu darbības jomu, sākot ar budžetu un beidzot ar starptautisko tirdzniecību. Katrs likumprojekts vispirms tiek izskatīts attiecīgajā komitejā, un tikai tad par to balso visi deputāti.

Sēdes, kurās deputāti balso par likumprojektiem, sauc par **plenārsēdēm**. Tās reizi mēnesī notiek Francijas pilsētā Strasbūrā un dažkārt arī Briselē, kur norit arī deputātu darbs komitejās. EP ir vēl trešā mitnes vieta – Luksemburga. Tur strādā daļa EP ierēdņu, piemēram, tulki.

Eiropas Parlamenta ēka Strasbūrā

© European Union 2014 - Source EP - Architecture Studio

Lai gan EP **dibināts jau 1952. gadā**, sākotnēji to veidoja dalībvalstu parlamentārieši, un pirmās tiešās vēlēšanas notika tikai 1979. gadā. Gadu gaitā EP ir kļuvis par aizvien ietekmīgāku spēlētāju Eiropas politikā, un šodien tā piekrišana vajadzīga visu svarīgāko lēmumu pieņemšanai, piemēram, vienojoties par ES budžetu vai izvēloties jauno Eiropas Komisijas sastāvu.

Eiropas Komisija

Bieži dzirdētajam teicienam “Brisele izlēmusi” vai “Briseles prasības” šķietami vislabāk atbilst Eiropas Komisija (EK). Atšķirībā no Eiropas Parlamenta to neveido eiropiešu ievēlēti deputāti, kuri strādā savu vēlētāju interesēs vai valdību ministri, kam svarīgākās ir savas valsts pozīcijas. EK aizstāv nevis kādas atsevišķas valsts vai vēlētāju, bet ES kā viena veseluma intereses. Iedziļinoties gan izrādās, ka arī uz to īsti nevar attiecināt teicienu “Brisele izlēma” – EK Eiropas likumus sagatavo, taču pati nepieņem.

Komisijas galvenais darbs ir likumu – regulu un direktīvu – sagatavošana. Lēmumu pieņemšana ir Eiropas Parlamenta un ES Padomes ziņā. EK pilda arī sargsuņa uzdevumu, proti, raugās, lai pieņemtie likumi patiešām tiktu ievēroti un ES nauda tiktu tērēta tai paredzētajiem mērķiem.

Komisiju var salīdzināt ar valsts valdību – līdzīgi kā prezidenti vai ministru prezidenti uzņemas atbildību par valdību, EK priekšsēdētājs vada 27 komisāru komandu. Katru ES valsti pārstāv viens komisārs (vai Komisijas priekšsēdētājs), bet viņus visus amatā apstiprina Eiropas Parlaments. Katrs komisārs atbild par savu nozari, ko viņam uzticējies priekšsēdētājs, piemēram, reģionālo politiku, lauksaimniecību vai transportu.

Kopš 1. novembra Komisijas priekšsēdētājs ir Žans Klods Junkers no Luksemburgas,

© European Commission

© EU

bet Latviju tajā pārstāv Valdis Dombrovskis. Viņš turklāt ir viens no septiņiem priekšsēdētāja vietniekiem, kuriem uzticēta vēl lielāka atbildība – vadīt vairāku komisāru komandu. Dombrovskis ir atbildīgs par eiro un sociālo dialogu jeb arodbiedrību, darba devēju un citu nozīmīgu sabiedrības grupu iesaisti Eiropas lēmumu pieņemšanā.

Kaut gan katrai valstij EK ir savs komisārs, viņi strādā visas Eiropas, ne savas valsts labā. Piemēram, zivsaimniecības komisāra portfelis nenozīmē, ka šis valsts zvejniekiem tāpēc pienāktos īpašas nozvejas kvotas.

Komisāri ir EK politiskie vadītāji, bet tā sauktos Eiropas likumus raksta Komisijas ierēdņi – tie ir cilvēki, kuri nokārtojuši īpašus eksāmenus un strādā kādā no Komisijas ģenerāldirektorātiem jeb ministrijām Briselē vai Luksemburgā. Komisijā amata pienākumus pilda ierēdņi no visām 28 valstīm, viņu vidū ir arī apmēram 200 cilvēku no Latvijas. Līdzīgi kā komisāri, arī ierēdņi strādā nevis savas valsts, bet visas Eiropas interesēs.

Eiropas Komisijas ēka Briselē

© EU

Eiropas Savienības simboli

Karogs

Izdzirdot vārdu “Eiropas Savienība”, viena no pirmajām to raisītājām asociācijām daudziem noteikti ir 12 zelta zvaigžņu aplis uz zila fona, tāpēc interesanti, ka karoga pirmsākumi nemaz nav saistīti ar ES. Arī šodien nevienā no starpvalstu līgumiem – ES stūrakmeņiem – karogs nav minēts.

Karoga vēsture meklējama 1955. gadā, kad to par savu simbolu pieņēma Eiropas Padome. Tā ir organizācija, kas aizstāv cilvēktiesības un iestājas par Eiropas kultūras vērtībām. Neraugoties uz nosaukuma līdzību ar Eiropadomi vai ES Padomi, tā nav saistīta ar ES (piemēram, Eiropas Padomes dalībvalsts ir arī Krievija).

Turpmāko gadu gaitā Eiropas Padome mudināja jaunās ES iestādes izmantot šo

karogu, un 1986. gadā visi ES valstu vadītāji to apstiprināja par ES oficiālo emblēmu. Šodien gan ES iestādēm – piemēram, Eiropas Komisijai vai Eiropas Parlamentam – ir katrai sava emblēma jeb logo, taču arī tajās grūti nepamanīt karoga ietekmi.

Tā kā karogs sākotnēji nemaz nebija radīts ES vajadzībām, tā zvaigžņu skaits neatbilst ES dalībvalstu skaitam: 12 zvaigžņu aplis izvēlēts kā vienotības, solidaritātes un harmonijas simbols.

Gadu gaitā karoga lietojums kļuvis aizvien plašāks, un šodien, lai to ieraudzītu, nav jābrauc uz Briseli. Tas attēlots uz Latvijā reģistrēto auto numuru zīmēm, bet savā mašīnā to atradīsiet uz visām eiro banknotēm (12 zvaigznes – arī uz monētām).

ES karogs ne tikai kalpojis kā iedvesmas avots Bosnijas un Hercegovīnas un Kosovas karogiem, bet kļuvis par demokrātijas simbolu ārpus ES, piemēram, protestu laikā Ukrainā, kur cilvēki iestājās par savām tiesībām būvēt eiropieisku valsti un veidot ciešākas attiecības ar ES.

© European Union 2014 - EP

Himna

Melodija, kas parasti simbolizē ES, ir daļa no vācu komponista Ludviga van Bēthovena 1823. gadā komponētās Devītās simfonijas. Līdzīgi kā karogs, arī himna simbolizē ne tikai Eiropas Savienību, bet arī Eiropu plašākā nozīmē. Bēthovens par skaņdarba tekstu izmantoja ne mazāk slavenā vācu autora Frīdriha Šillera sacerēto "Odu priekam", taču kā himnu izmanto tikai mūziku bez vārdiem.

Protams, Eiropas himna neaizstāj ES dalībvalstu himnas. Bez vārdiem, visiem saprotamā mūzikas valodā tā vēsta par Eiropas ideāliem — brīvību, mieru un solidaritāti.

Devīze

ES devīze "Vienoti daudzveidībā" ir krietni jaunāka par Eiropas himnu un karogu. Šis moto pirmo reizi izmantots tikai 2000. gadā un izvēlēts īpaši rīkotā konkursā. Tas vēsta, ka Eiropas iedzīvotāji ir apvienojušies un izveidojuši ES, lai strādātu mieram un labklājībai, vienlaikus bagātinoties no dažādām kultūrām, valodām un tradīcijām. Valodu politika ir visuzskatāmākais moto iemiesojums – ES ir 24 oficiālās

© European Union 2013 - European Parliament

valodas, un ar ES iestādēm var sazināties arī latviešu valodā.

Eiropas diena – 9. maijs

1950. gada 9. maijā toreizējais Francijas ārlietu ministrs Robērs Šūmans Parīzē uzstājās ar runu, kurā aicināja izveidot Eiropas institūciju, kas apvienotu un pārraudzītu Eiropas valstu ogļu un tērauda nozares. Tā kā bez šiem materiāliem nebija iespējams ražot ieročus, tas nozīmēja, ka karš starp Eiropas valstīm kļūtu neiedomājams.

Šūmana iecere īstenojās, aizsākot aizvien ciešāku Eiropas valstu sadarbību, tāpēc arī 9. maiju atzīmē kā Eiropas dienu. Kopš Latvijas pievienošanās ES 2004. gadā Eiropas dienu aizvien plašāk atzīmē arī pie mums.

© European Union 2014 - European Parliament

Eiro

Eiro noteikti ir visbiežāk izmantotais ES simbols – Eiropas kopīgās valūtas banknotes un monētas ikdienā lieto vairāk nekā 330 miljoni cilvēku 18 ES valstīs, arī Latvijā. 2015.gada 1. janvārī eiro tiek ieviests arī Lietuvā. Vairāk nekā 175 miljoni cilvēku visā pasaulē lieto valūtas, kas ir piesaistītas eiro (proti, to vērtība atkarīga no eiro vērtības – līdzīgi kā latam pirms eiro ieviešanas). Euro ir otra starptautiski svarīgākā valūta aiz ASV dolāra.

Lēmums par vienotas valūtas ieviešanu tika pieņemts 1992. gadā Nīderlandes pilsētā Māstrihtā (tādēļ arī eiro ieviešanai izvirzītos nosacījumus sauc par Māstrihtas kritērijiem), bet pirmo 12 eirozonas valstu

© Foto: EU2015.LV

iedzīvotāju maciņos jaunā nauda nonāca tikai 10 gadus vēlāk – 2002. gada 1. janvārī. Kopš tā laika eirozonai pievienojušās vēl sešas valstis, bet 2015. gada 1. janvārī to pulku papildina arī Lietuva. Tas nozīmē jaunas monētas arī Latvijas iedzīvotāju makos. Viena eiro monētu puse ir vienāda visā Eiropā, bet otra – katrā valstī atšķirīga. Banknotes gan ir vienādas kā Latvijā, tā Portugālē vai jebkurā citā eirozonas valstī.

ES valstu vienošanās paredz, ka eiro ieviešams visās valstīs, izņemot Dāniju un Apvienoto Karalisti. Tiesa, nevienai valstij nav pienākuma to izdarīt noteiktā laikā, tāpēc katra savu ceļu var izvēlēties pati.

Vienotai valūtai ir daudz priekšrocību, piemēram, nav jāuztraucas par valūtas kursa svārstībām un valūtas maiņas izmaksām – to noteikti jau novērtējuši visi, kas ar Latvijas "Mildu" kabatā devušies uz kādu no eirozonas valstīm vai vēl tālāk: eiro pazīst visur.

© Foto: EU2015.LV

Latvijas divu eiro monēta, kas veltīta Rīgai – Eiropas kultūras galvaspilsētai 2014.

Eiropas Centrālās bankas ēka Frankfurtē, Vācijā

© Foto: EU2015.LV

- 28 dalībvalstis
- 24 oficiālās valodas
- ~507 miljoni iedzīvotāju

ES dalībvalstu iestāšanās gads:

■ Dibinātājvalstis:

Beļģija, Francija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Vācija

■ 1973. gads

Apvienotā Karaliste, Dānija, Īrija

■ 1981. gads

Grieķija

■ 1986. gads

Portugāle, Spānija

■ 1995. gads

Austrija, Somija, Zviedrija

■ 2004. gads

Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija

■ 2007. gads

Bulgārija, Rumānija

■ 2013. gads

Horvātija

Cik daudz Tu zini par Eiropas Savienību?

Pareizās atbildes uz visiem jautājumiem atrodamas šajā bukletā, bet vienkopus tās atradīsi arī 26. lapaspusē!

1. Kas Latvijā tika atcelts, pievienojoties Šengenas zonai?

- A Robežkontrole
- B Nāvēssods
- C Obligātais militārais dienests

2. Kas no minētā Latvijā notiks prezidentūras laikā?

- A Eirovizijas dziesmu konkurss
- B ES un tās austrumu kaimiņvalstu līderu tikšanās Austrumu partnerības samītā
- C Eiropas Parlamenta vēlēšanas

3. Kura no šīm valstīm nav ES dalībvalsts?

- A Horvātija
- B Norvēģija
- C Bulgārija

4. Kuras no šīm valstīm kopā ar Latviju veido vienu prezidentūras trio?

- A Lietuva un Igaunija
- B Vācija un Francija
- C Itālija un Luksemburga

5. Kurā gadā Latvija pievienojās ES?

- A 1994
- B 2004
- C 2014

6. Kā sauc ES himnas mūzikas autoru?

- A Ludvigs van Bēthovens
- B Volfgangs Amadejs Mocarts
- C Pēteris Čaikovskis

7. Kāpēc Eiropas valstis pēc Otrā Pasaules kara uzsāka ciešāku sadarbību?

- A Lai nepieļautu kara atkārtošanos
- B Lai kopīgi gatavotos karam pret Padomju Savienību
- C Lai ieviestu kopīgu naudu

8. Kāda ir ES devīze?

- A Vienmēr gatavs
- B Kopā spēks
- C Vienoti daudzveidībā

9. Cik mēnešus ilgst prezidentūra ES Padomē?

- A 12
- B 9
- C 6

10. Kurā no šīm nav eirozonas valsts?

- A Somija
- B Dānija
- C Igaunija

11. Kurā datumā atzīmē Eiropas dienu?

- A 9. maijā
- B 4. maijā
- C 11. novembrī

12. Kura valsts 2015.gadā pievienojas eirozonai?

- A Horvātija
- B Lietuva
- C Bulgārija

13. Cik zvaigžņu ir ES karogā?

- A 10
- B 12
- C 28

14. Kā sauc ES studentu apmaiņas programmu?

- A Erasmus+
- B Socrates+
- C Nietzsche+

15. Kurā no šīm institūcijām Latviju pārstāv astoņi deputāti?

- A Eiropas Savienības Padomē
- B Eiropas Komisijā
- C Eiropas Parlamentā

16. Kā sauc institūciju, kuras prezidentūru uzņemas Latvija?

- A Eiropadome
- B Eiropas Padome
- C Eiropas Savienības Padome

17. Kura ES institūcija izstrādā jaunus ES likumus?

- A Eiropas Komisija
- B Eiropas Parlaments
- C Eiropadome

18. Kas Rīgā ir galvenā Latvijas prezidentūras pasākumu norises vieta?

- A Kongresu nams
- B Gaismas pils, Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunā ēka
- C Brīvdabas muzejs

19. Kura valsts pārņems prezidentūru ES Padomē no Latvijas?

- A Itālija
- B Luksemburga
- C Nīderlande

Atbildes

Uzdevums 13. lapaspusē

1	Apvienotā karaliste	GB	11	Itālija	I	20	Portugāle	P
2	Austrija	A	12	Īrija	IRL	21	Rumānija	RO
3	Beļģija	B	13	Kipra	CY	22	Slovākija	SK
4	Bulgārija	BG	14	Latvija	LV	23	Slovēnija	SLO
5	Čehija	CZ	15	Lietuva	LT	24	Somija	FIN
6	Dānija	DK	16	Luksemburga	L	25	Spānija	E
7	Francija	F	17	Malta	M	26	Ungārija	H
8	Grieķija	GR	18	Nīderlande	NL	27	Vācija	D
9	Horvātija	HR	19	Polija	PL	28	Zviedrija	S
10	Igaunija	EST						

Uzdevums 24. lapaspusē

1	A	5	B	8	C	11	A	14	A	17	A
2	B	6	A	9	C	12	B	15	C	18	B
3	B	7	A	10	B	13	B	16	C	19	B
4	C										

Latvijas prezidentūras ES Padomē partneri

airBaltic

Microsoft

Imt

TRIKATA

VENDEN

kārums

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS AND TRADE
OF HUNGARY

MELNA
COFFEE

SAMSUNG

Latvian pocket in
under bracelet
"Associates of
Latvian Singers
and Musicians"

Riga inyour pocket

RĀMKALNI

Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sekretariāts
Z.A. Meierovica bulv. 14, Rīga, LV-1050, Latvija
E-pasts: sekretariats@es2015.lv
Tālrunis: 67011750
www.eu2015.lv

Draugiem.lv: www.draugiem.lv/es2015lv
Twitter: @ES2015LV (latviešu valodā), @EU2015LV (angļu valodā)

© Vāka foto: Andrejs Jaudzems